

ПОНАД ТРИ БІЛІОНИ МАЄТКУ В РОБІТНИЧИХ ЮНІЯХ

Нью Йорк, 1 лютого. — Чистий масток місцевих і красивих американських робітничих юній виносить три до чотири біліони доларів, як це обрахував економіст д-р Александер С. Ліпсет. Він перевів студії з доручення підприємства прилюдних відносин Флойда Л. Карлайла, щоб довідатися, чи можна рахувати на фінансові інвестиції з юнійних фондів. Д-р Ліпсет довідався при цій нагоді, що юній інвестують свої гроші в певних підприємствах і в федеральних бондах, а тільки малу частину в реальностях.

Свої обчислення опер Ліпсет на звітах 42 красивих юній, яких чистий масток виносить понад \$360,000,000. Беручи під увагу кількість членів, що платять вкладки й інші чинники, він прийшов до заключення, що ці юній представляють одну четвертину всього робітничого руху. З цього він даліше заключає, що грошовий масток всіх матірніх юній виносить біліон, а може й півтора біліона доларів. Разом з місцевими відділами юній спільний масток досягнув би в Американській Федерації Праці висоти двох до півтретя біліона, а в Конгресі Індустріальних Організацій коло півтора біліона доларів.

Ліпсет звітує, що сім мільйонів робітників мають забезпечення в пенсійних фондах та фондах добробуту. Брагство залізничників уломувало 42 мільйон своїх фондів в федеральних, стейтських і муніципальних бондах, а понад десять мільйонів в залізничних і електричних підприємствах.

Ліпсет звітує, що сім мільйонів робітників мають забезпечення в пенсійних фондах та фондах добробуту. Брагство залізничників уломувало 42 мільйон своїх фондів в федеральних, стейтських і муніципальних бондах, а понад десять мільйонів в залізничних і електричних підприємствах.

Ліпсет звітує, що сім мільйонів робітників мають забезпечення в пенсійних фондах та фондах добробуту. Брагство залізничників уломувало 42 мільйон своїх фондів в федеральних, стейтських і муніципальних бондах, а понад десять мільйонів в залізничних і електричних підприємствах.

МАЙНЕРСЬКІ ПЕРЕГОВОРІ БЕЗ ВИСЛІДУ

Вашингтон. — Голова майнерської юній і представники копальняних власників перевели конференцію над покінченням страйку, однак не дійшли до ніякої згоди. Саме в середу голова юній Джон Д. Луїс явився перед федеральним судом, щоб відповісти на закид живання несправедливої робітничої тактики, як це сказано в позві Красвої Ради Робітничих Відносин, однак суддя не видав ніякого рішення, відкладаючи його до наступного тижня.

СЕНАТ УХВАЛИВ КОНСТИТУЦІЙНУ ПОПРАВКУ

Вашингтон. — Більшістю понад двох третин голосів сенат одобрив проєктований додаток до Конституції, щоб Колегія Електорів при виборі президента мала в кожному стейті, тільки голосів, кілька мас федеральних сенаторів і репрезентантів. Законопроєкт має ще піти до палати репрезентантів, а щойно опісля до ратифікації по стейтах.

А.Ф.П. ЗА ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ФАРМЕРАМИ ТА РОБІТНИКАМИ

Маямі Біч, на Флориді. — Американська Федерація Праці склала пляни для політичної кампанії перед виборами в 1950-р. Не зважаючи на те, що 8,000,000 членів А.Ф.П. це міські робітники, краса ексекютивна рада прийшла до висновку, що невдоволені фермери стануть по її боці як роюзники у виборчій кампанії. Федерація вже тепер маркує поодиноких конгресменів, котрих вона буде поборювати при виборах. До них зарахований сен. Роберт Тефт за працю над робітничим законом, який носить його ім'я.

СОВЕТИ ДОМАГАЮТЬСЯ СУДУ НАД ЯПОНСЬКИМ ЦІСАРЕМ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ

Вашингтон, 1 лютого. — Советський амбасадор Александер С. Панюшкін явився в департаменті стейту з великою дипломатичною потою, про зміст якої він сказав опісля репортажерам, що вона містить домагання советського уряду поставити перед суд японського цисара Гірогіта й інших воєнних злочинців. Їх мав би судити якийсь міжнародний суд. На запит кореспондентів, чи інші винуватці перебувають під пору в Японії, Панюшкін сказав, що на всякий випадок їх нема в Советах.

Департамент стейту не виявив змісту советської дипломатичної ноти, бо вона ще не перекладена на англійську мову. Вона обіймає 22 сторінки машинного письма.

Конгресмени, які довідалися про советське домагання, висміяли його. Один сказав: „Які нерви мають росіяни ставити таке домагання“. Інший висловився: „Це чергова спроба росіян каламутити спокійну воду“. З Бостону звідомляють, що делегація японського парламенту, яка тепер там знаходиться в обідній по стейтах, виявила погляд, що росіяни хочуть позбутися цисаря заведенням комуністичного режиму в Японії.

Вісті з Токіо, в Японії, сповіщають що советське домагання викликало потрясіння серед населення, а офіцери Верховної Аліантської Команди кажуть, що домагання буде відкинене.

МИРОВА ЗБРОЯ ПРОТИ СОВЕТІВ: „ГОЛОС АМЕРИКИ“

Бостон. — Закінчуючи свою серію статей під заг. „Ось це Росія“, Едмунд Стівенс, прогнаний з Москви кореспондент щоденника „Крісчєн Сайєнс Монітор“, застановлюється над питанням, чи Росія хоче війни. Він приходить до висновку, що під теперішній час Росія її не хоче, однак на дальшу мету вона мусить звести війну з Західним світом в переконанні, що тільки комуністичний режим має право існування. Стівенс теж дає спосіб збереження миру і вважає поведінку генерала Лухуса Д. Клея за зразок, як треба Совети перемогати. В засаді Стівенс вважає інформування під советських народів за найуспішнішу мирову зброю. Він каже, що радієві програми „Голосу Америки“ викликали видивингу ген. МекАртура вже перед роком і опісля їх кількакратно повторював. Необхідність американських військових підкріплень на Пацифіку набирає тим більшої нагальності, що в останніх часах, головно після комуністичної перемоги в Китаю, большевицька загроза з кожним днем зростає та поширюється в усіх напрямках.

СЕН. КОНАЛЛІ ЗА НОВІ ПЕРЕГОВОРІ З РОСІЄЮ

Вашингтон. — Головний речник закордонної політики уряду в Конгресі, сен. Там Коналлі, виявив свою схильність до ще „одної спроби переговорювати з Советами в справі контролі атомової зброї, коли ці переговори будуть вестися в Об'єднаних Державах. Сенатор не надіється великого успіху, однак радить пробувати ще раз тепер, коли стаються Злучених Держав стало сильнішим після рішення виробляти атомову бомбу.

Сен. Ванденберг робить Росію відповідальною за нову зброю.

В НЕДІЛЮ ГОСТИННИЙ ВИСТУП ТЕАТРУ БЛАВАЦЬКОГО В НЬО ЙОРКУ

В найближчу неділю, дня 5-го лютого, в Нью Йорку дасть свою першу гостинну виставу Український Театр під мистецьким керівництвом Володимира Блавацького з Філадельфії. Вистава відбудеться старанням Українсько-Американських Ветеранів, Пост 7, на добродійний фонд якого призначений теж дохід з вистави. Театр виставить комедію Арнольда і Баха „Мужчина з минулим“, а в поодиноких ролях виступлять: М. Мельник, Н. Горленко, Ф. Рудакевич, Б. Паздрій, Е. Дичківна, В. Шаровський, В. Блавацький, Р. Рудакевич, А. Куличичка, А. Радванський та Е. Шаровський. Вистава відбудеться у великій залі Фешин Дізейн Інститут при 225 В. 24-тій Стріті, в год. 7-мій ввечері та дасть можливість місцевій і метрополітній українській громаді познайомитися з цим театром, що здобув собі найвищу признання, як своєю високою мистецькою грою, так і своєю невипущою працею для розвитку українського драматичного мистецтва серед найтрудніших обставин, колись на Рідній Землі, опісля на еміграції в Європі і від деякого часу вже в цій вільній країні.

Вашингтон, 1 лютого. — Советський амбасадор Александер С. Панюшкін явився в департаменті стейту з великою дипломатичною потою, про зміст якої він сказав опісля репортажерам, що вона містить домагання советського уряду поставити перед суд японського цисара Гірогіта й інших воєнних злочинців. Їх мав би судити якийсь міжнародний суд. На запит кореспондентів, чи інші винуватці перебувають під пору в Японії, Панюшкін сказав, що на всякий випадок їх нема в Советах.

КОМУНІСТИ „ПЕРЕВИХОВУЮТЬ“ СВЯЩЕНИКІВ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Прага, 2 лютого. Чеські комуністи, добившись минулого року терором присяги на вірність комуністичному режимові від католицького духовенства, проголосили своєю головною ціллю на 1950 рік комуністичне „перевиховання“ того ж духовенства. В церковних колах не сподіваються, щоби це „перевиховання“ могло пережити багато священників.

БЕЗУСПІШНІ ЦЕРКОВНО-ДЕРЖАВНІ ПЕРЕГОВОРІ В ПОЛЬЩІ

Варшава, 2 лютого. Міністер суспільного управління, Владислав Вольський, повідомив вчора, що ведені від деякого часу переговори між представниками Католицької Церкви і держави не мали успіху і їх перервано. Це рівночасно заповідає нову терористичну акцію комунізму проти церкви в тій країні.

М'АРТУР ДОМАГАЄТЬСЯ ПІДКРІПЛЕННЯ НА ПАЦИФІКУ ДЛЯ ЗДЕРЖАННЯ КОМУНІЗМУ

Токіо, 2 лютого. Американський гловнокомандуючий на Далекому Сході, ген. Доглес МекАртур, обстоює необхідність збільшення американських збройних сил на Пацифіку, у зв'язку зі зростаючою загрозою агресивного большевизму. Ця справа була темою окремих нарад, що їх відбули адютанти ген. МекАртура з шефами об'єднаних штабів збройних сил, що відбувають тепер своєю поїздку по Далекому Сході. Під час нарад, в яких взяли участь: предсідник об'єднаних штабів, ген. Омар Бредлі; шеф штабу армії, ген. Дж. Лотон Коллінс; шеф штабу авіації, ген. Гойт С. Ванденберг і шеф штабу флоту, адмірал Форест П. Шерман, представники ген. МекАртура домагалися, щоби Азію вважати частиною глобального військового планування і так до неї ставитися. Ці самі думки і домагання підкріплень видивингу ген. МекАртура вже перед роком і опісля їх кількакратно повторював. Необхідність американських військових підкріплень на Пацифіку набирає тим більшої нагальності, що в останніх часах, головно після комуністичної перемоги в Китаю, большевицька загроза з кожним днем зростає та поширюється в усіх напрямках.

З'ІЗД ВЕТЕРАНІВ НЕ В НЕДІЛЮ, ТІЛЬКИ В СУБОТУ

Передкоінвенційний з'їзд Українських Американських Ветеранів східного дистрикту відбудеться в Ньюарку, в Січовій Галі при 508 18 Евею, в суботу, дня 4-го лютого в год. 2-тій після полудня, а не в неділю 5-го лютого, як це, помилково подано у вчорашньому виданні „Свободи“ та „Юкрейнієн Віклі“ з 30-го січня. Додатково довідуємось, що промовця на з'їзді виступлять теж визначні американці, між ними один з головних офіцерів військового дистрикту Нью Йорк і Нью Джерзі, полк. Снайдер.

ЧЛЕН У. Н. СОЮЗУ КАНДИДУЄ НА СЕНАТОРА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Савт Бенд, Індіана, 2 лютого. — Місцевий суддя Джан С. Гонас, член 176 відділу Українського Народного Союзу, зголосив свою кандидатуру на сенатора Злучених Держав на демократичну листу зі стейту Індіана. П. Гонас, що вже двічі засідав в стейтовому сенаті та займав цілий ряд інших репрезентативних постів, є сином українських батьків, що приїхали до цієї країни з Карпатської України.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ ТЕЖ В ЛИВАНІ

Бейрут, Ливан, 2 лютого. Минулої неділі в комуністичних заворушеннях в Тріполі згинув один комуніст, вбитий поліцією. Вчора, під час похорону вбитого, дійшло до нових заворушень, в яких були поранені двох поліцаїв і дев'ять комуністів.

СОВЕТИ ВІДКИНУЛИ ФРАНЦУЗЬКУ НОТУ В СПРАВІ ІНДОКИТАЮ

Париж, 2 лютого. — Советський амбасадор в Парижі, Олександр Богомолів, відкинув вчора ноту французького уряду з протестом проти советського визнання п'ятиколонного вєт-намського режиму Го Чі Мінга в Індокитаю. В тому самому листі, в якому прислано назад французьку протестаційну ноту, французьке міністерство закордонних справ найшло коротку записку від Богомоліва, в якій він заявив, що він не вважає за можливе „прийняти ноту того роду“.

Речник французького міністерства закордонних справ в доповідненні висловив, що Франція досі ще не одержала офіційного советського повідомлення щодо визнання режиму Го Чі Мінга, а протест базувався тільки на повідомленні советського агентства ТАСС. Тут рівночасно виявлено аводілля зі заяви державного секретаря Ачесона, що факт визнання Го Чі Мінга советським урядом вже сам по собі таврує його як п'ятиколонника і ворога індокитайської незалежності. В обличчі всіх цих фактів, французький уряд робить дальші заходи для нормалізації стосунків в Індокитаю під проводом колишнього імператора Бао Дай, головн вєт-намського уряду, що його в найближчих трьох днях мали б визнати теж Злучені Держави.

ЗАХІДНА УСТУПЧИВІСТЬ В БЕРЛІНІ ПОСТАВЛЯЄ НІМЕЦЬКИЙ СПРОТИВ СОВЕТАМ

Верлі, 2 лютого. — Західні спостерігачі в цьому „гарячому“ пункті „холодної війни“ стверджують, що кожна західна уступка перед Советами не тільки скріплює советів і їх німецьку п'яту колону, але й посприяє теж німецький спротив проти Советів і зменшує авторитет західних аліантів. Такі наслідки мала теж недавня американська уступка, як американське управління рішило передати знову в користування Советам залізничний будинок в своєму секторі, який раніше білі захопили німці, виникнувши советське представництво за неплатення належного чиншу.

ЧІАНГ ПЕРЕДАВ ЗОЛОТО УРАДОВІ ФОРМОЗИ

Таїпєй, Формоза, 2 лютого. — Прем'єр уряду Формози, Сян Гей-шан, повідомив вчора, що маршал Чіанг Кай-шек передав урядові Формози всі резерви національно-китайського золота, з єдиною інструкцією, щоб „використати його мудро і розважно для добра нації“. Точної вартості того золота не означено. З інших джерел подається дальші інформації про комуністичну підготовку до інвазії на Формозу, якої сподіваються навесні або аж восени цього року.

ЮГОСЛАВІЯ ВИЗНАЛА ІНДОНЕЗІЮ

Београд, 2 лютого. — Місцева радіовислїня сьогодні повідомила, що югославський міністер закордонних справ, Едвард Кардель, поінформував уряд Злучених Держав Індонезії про його офіційальне визнання урядом Югославії. Кардель рівночасно запропонував встановлення нормальних дипломатичних стосунків між обома країнами та винику амбасадорів, що мало б наступити вже в найближчих днях.

МІНІСТЕР БЕВІН НА ВІДИНАХ В ІТАЛІЇ

Рим, 2 лютого. — Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевін, в поворотній дорозі з конференції міністрів закордонних справ британської спільноти народів в Коломбо на Цейлоні, зупинився в Італії та відбув конференцію з італійським урядом і був на авдієнції в Папі Пія. Предметом розмов між Бевіном та італійським урядом мала бути головна справа колишніх італійських колоній, можливість еміграції італійців до країн британського комонвелту, як теж загальне міжнародне положення і в ньому справ, в яких заінтересовані Британія та Італія. Під час виступу Бевіна з корабля в Неаполі та під час його подорожі вулицями міста, його „привітали“ кількома гнілими яйцями. У зв'язку з цєю демонстрацією заарештовано 5 осіб, як виявляється, з кол місцевих „нео-фашистів“.

ЧЕРВЕНКОВ МАРІОНЕТКОМ ПРЕМ'ЄРОМ БОЛГАРІЇ

Софія, Болгарія, 2 лютого. — Болгарський комуністичний „парламент“ вибрав вчора Юлька Червенкова прем'єром країни, на місце Василя Колларова, що помер два тижні тому. Рівночасно затверджено очолюваний ним уряд, який залишався в попередньому складі, з тою тільки різницею, що замість 4 заступників прем'єра тепер буде тільки трьох. Червенков належить до вигдованих Москвою ветеранів болгарської компартії.

ПАЛЯТЬ КНИЖКИ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Прага, 2 лютого. — Чехословацький комуністичний уряд і його преса продовжують кампанію в справі чистки „безвартісної літератури“ з місцевих бібліотек. Поодинокі бібліотеки повідомляють вже про переведення такої чистки. До „безвартісної літератури“ в комуністичних країнах зараховується приблизно все, за винятком творів Маркса-Енгельса-Лєніна-Сталіна.

РЕПАТРАЦІЯ ГРЕКІВ З ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНІ

Атени, 2 лютого. — Вчора до місцевого порту причалив корабель, на якому з Константи приїхало 350 греків, репатріованих з Румунії. Вони заявляють, що 700 інших греків ще очікують в Румунії на транспорт до Греції. Досі з під советських країн репатріовано вже поверх 2,000 греків, а деяка кількість ще очікує на поворот. В репатріації допомагає Міжнародний Червоний Хрест.

СТИХІЙНІ НЕЩАСТЯ В ІРАНІ

Тегеран, 2 лютого. — Іранський уряд офіційно повідомив, що загальна кількість жертв землетрусу, що мав місце в цій країні минулого тижня, виносить 20 вбитими. Жертвою пожеви впало 15 осіб а около 15,000 залишилось без даху над головою.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.			
За оголошення редакція не відповідає.			
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

ВІДПОВІДЬ НА САБОТАЖ МИРУ

Президент Труман рішився на дуже важливий крок, коли доручив Комісії Атомової Енергії почати виробляти водородну бомбу. Наслідки його рішення не в силі сьогодні ніхто збагнути. Маючи на увазі могутню і страшну руйнівну силу цієї бомби, можемо хіба повторити за сенатором Лукасом: «Молити Бога, щоб не прийшлося її ніколи вживати».

Проте треба рахуватися з фактом, що така бомба скоро буде, а як вона буде, то тим самим буде можливість її вжити.

Як скінчено дві атомові бомби при кінці другої світової війни на японські міста Гірошіму та Нагасакі, то вбито відразу яких сто тисяч людей, а раних було вдвоє більше. Про силу водородної бомби розголошують фантастичні вісті. Вони прямо жахливі навіть тоді, коли б брати під увагу самі найсміливіші обрахунки вчених. Пригадуємо, що в самій Америці піднімалися поважні голоси в загалі проти вживання атомової бомби, навіть у війні з Японією. Не видно й тепер найменшого захоплення тою обставиною, що Злучені Держави матимуть ще сильнішу атомову зброю. Але й нема протесту. Що більше, цілком певно президент Труман не був би відважився видати розпорядок про виготовлення цієї нової жахливої зброї, коли б не був певний, що загал американського народу його у цьому попре. Як бачимо, він не помилявся, бо не тільки, що нема ніякого спротиву проти розпорядку президента, але з усіх боків стверджують, що він поступив добре. «Важливе рішення», пишуть в одній газеті, а в другій (Нью Йорк Таймс) називають його поступок «неминучим рішенням». Варує, що є автором проєкту про міжнародну контролю над атомовою енергією, називає рішення през. Трумана «розумним», а сенатор Тайдингс заявив, що «не було іншого виходу».

Отже нема тепер, у мирі, навіть такого спротиву, як був в часі війни, коли вирінуло питання практичного застосування атомової бомби. А прецідент американський нарід добре знає, що того роду бомби, як водородна, могли б довести навіть до загибелі людської цивілізації, коли б не були контролювані. Проте він дає згоду на виріб і такої бомби і робить це в тому переконанні, що можливо це опам'ятає Кремль і заставить його до перевірки дотеперішньої совєтської агресивної політики.

Ясно, що коли б не було в Америці страху перед совєтським нападом, не було б потреби видавати біліони доларів на виріб водородних бомб. Атомову енергію використовувано б тоді для мирних цілей, для поступу і добра людства, а не на його руйну. Коли ж діється інакше, то вина за це спадає виключно тільки на Кремль, який постійно саботує мир у світі й не хоче визнати ніякої справжньої міжнародної контролю над собою навіть у такому випадку, коли йдеться про атомову енергію. Президент Труман міг був зарядити виріб водородної бомби, навіть не подаючи цього до публічного відома, а вважаючи це воєнною тайною. Коли ж президент поступив інакше, то тільки тому, щоб дати Совєтам ще одну нагоду дійти з демократіями до згоди. Та треба сумніватися, щоб навіть така зброя як водородна бомба могла спинити імперіалістичний похід Кремля на підбій вільного світу.

Copyright by the Author.

9)

— Катализатори? Що це таке? — спитав Селецький. Коли б у тій печі печено мо-лоді курятя у французькому тисті, то я на тому може розумівся б, — але катализатори?!

— Катализатори — це таємні-ця сьогоднішньої хемії, це хемічні речовини, що для нас, хеміків, конечні для втворювання нових сполук.

Всі згуртувалися навколо печі. Інженер говорив далі своїм спокійним, рівним голо-сом:

— Говоритиму про речі за-гално відомі, що не є таємни-цею. Отже відомо, які вели-чезні кількості енергії має в собі вугілля. Без перебільшен-ня можна сказати, що в одно-

му кілограмі вугілля є більш вибухової енергії, аніж у ди-наміті. Тільки що динаміт ви-бухає зразу ж, а вугілля вила-дує свою енергію поволі, в процесі спалювання. Отже вугілля стає однією з найваж-ливіших сировин у шуканнях сьогоднішньої хемії. Вже в 1902 році французькі вчені Сабатіє і Сандеран отримали з окису вугілля й води метан. Для цього вони послуговувалися, як катализаторами, нікелем і ко-бальтом. Катализаторами на-зиваємо такі речовини, що потрібні для викликання яко-їсь реакції, хоч вони самі у тій реакції не беруть участі і не змінюються. З 1925 р. по-чалися в Німеччині дослідні над втвором бензини з вугі-

На екрані міжнародних подій

Всупереч всім новорічним надіям, запевненням і поба-жаням, вже в першому місяці цього року заіснували деякі факти та цілий ряд подій, що не тільки не віщують будь-якого поліпшення в напруже-ній міжнародній атмосфері, але й дають оправданні причини до нової непервності і нової триво-ги. Короткий перегляд міжна-родного положення і тенденцій його дальшого розвитку по-тверджує цю думку.

Теперішнє суцільне напру-ження між Совєтами і захід-ними демократіями має свої два головні фронти: європей-ський та азійський, з цілим рядом своїх «вогниць», з яких постійно «куриться», а часом і поблискує.

В Європі до деякої міри піш-ли в забуття недавно голосні авантюри зі совєтською розби-шацькою політикою в пооди-ноких східних та централь-них європейських країнах. Світ вже, виходило б, погодився з фактом, що Польщу, Чехосло-вачину, Мадяричину, Болга-рію та цілий ряд інших країн Совєти проковтували і нікого вже більше не хвилюють всі безправ'я, що там діються. На-томість залишається там два головні «вогнища»: Німеччина з Берліном і Югославія з Тіто-м на чолі. Тому, що західні со-юзники займають тільки обо-ронне становище, ініціатива силою факту є в совєтських руках. Головною щодо Берліна і Німеччини. Там Совєти пері-одично всіляко підкладають за-сідним альянтам ногу, прига-дуючи їм, що вони собі їх не жакають. Транспортні трудно-щі, що в останньому знову ви-никли, є головним засобом в дії «холодній війни». Рівноча-сно Совєти відповідно органі-зують для своїх цілей Східну Німеччину, відтворення зброй-ної сили починаючи а на пер-манентних частках «неблагот-надійних елементів» кінаючи.

Конфлікт Москви з Югосла-вією є черговим вогнищем на європейському фронті. І там куриться відповідно до того, як Совєти долинають оливи. Тіто не піддається а запевнення президенту Трумана, що Аме-рика готова зустріти совєтську агресію де вона не проявляється б, не було сказано на вітер. Це та одверті можливості для Ю-гославії у співпраці зі Заходом, додають Тітові відваги.

Вирінає проблема: котре з тих вогниць є грізніше? В західних політичних ко-лах здають собі справу, що од-не з тих вогниць може бути фактивне, щоб відвернути ува-гу від справжньої. У випадку з Берліном і Югославією на фікцію не виглядає ні одне. А проте, свого часу теж викли-

кане Совєтами напруження в Берліні мало, як тепер вияв-ляється, теж не в останній мі-рі на меті відвернути увагу від Китаю.

На совєтсько-західному фронті в Азії куриться не мен-ше, як в Європі. В Москві кле-їть новий совєтсько-китай-ський договір «дружби» що мав би віддати Совєтам під контроль китайські порти, крім величезних просторів та мільйонів китайських рабів.

Організується в той спосіб но-ва сила, що природними і люд-ськими ресурсами та потенці-алами переходить далеко всіх дотеперішніх Джінгісханів. За-врату Китаю західний світ не дістав найменшої рекоменда-ції, хіба власні злудні надії на евантуального китайського Ти-та за азійською залізною заві-сою. Ген. МекАртур продовжує демократизувати Японію. На заході дискутується потреби та можливості допомоги Чіан Кай-ші в обороні стратегічної Формози, а британці всіляко спекулюють, щоб вдержати Гонг Конг та витягнути що ще можна зі своїх вкладів в по-червоного китайського смо-ка. З Індії, Індонезії, Індоне-зії та всіх інших азійських за-камарків шораз більше три-вожних вісток, якщо вже не про можливість безпосередньо-го совєтського нападу, то щонайменше «інфільтрації», що на одне виходить. Тут, як і в Європі, ініціатива силою обста-вин є по боці агресивного Со-вєтського Союзу і світового більшовизму.

Акція, зглядно протипакція західних демократій диктуєть-ся виключно оборонними по-требами і на довшу мету. Під цим кутом починає практично діяти Атлантичний Пакт та-дальше реалізується Плян Маршала, при рівночасних планах для здійснення «че-твертого пункту» президента Трумана щодо допомоги в роз-витку відсталіх теренів.

до свічок?

Інженер підняв заперечливо руку:

— Я ще не скінчив, — я го-ворив про чужі досліди і про сьогоднішній стан тієї ділянки хемії. Отже я говорив про ка-тализатори. Їх скільки і можливості — необмежені. Ви-пробувано їх уже цілі тисячі, і то у різних температурах і при різному тиску, бо вплив їх на дану хемічну реакцію за-лежить часом від химерних кількох більше чи менше ступенів температури, не кажучи про те, що вони, ті катализато-ри, мусять бути в абсолютну чистому виді, бо найменше за-нечистення іншою матерією відбирає їм усякий вплив на реакцію. Отак, мої досліди йдуть у тому напрямі, щоб знайти такі нові катализатори, які посилювали б уже втво-рені погінні матеріали, в пер-шу чергу бензини.

— І Роман їх знайшов! — додала, не без гордості в го-лосі, Гапка.

Інженер поглянув на неї з відчуженістю:

— Так, мені вдалося попас-

СІЧНЕВІ РЕФЛЕКСИ

Повдінне свято 22 січня нас — українців — сповняє гордо-щами: під цією датою, 1918 року, ми заманифестували пе-ред світом волю мати свою «суверенну, ні від кого неза-лежну державу», а рівно в рік пізніше ми зірвали ненависний збручанський кордон і доказа-ли світові, що всі українці на українських землях суцільно тв-орять одну українську націю, що хоче жити в одній, собор-ній українській державі.

Ці два сичневі акти були рі-шуче необхідні — ними укра-їнці, після вікової відсутності на світовій арені, знову зголо-сили до слова та представили світові, хто вони. Але са-мими цими актами ми світові не заімпонували. Єдиним, чим ми йому могли заімпонувати, могла бути реальна українська сила. А такої сили, в ті рішаль-ні дні, в нас не було.

Звичайно, в оправдання ми можемо наводити і неспівдо-мість мас і більшовицьку про-паганду і наївну віру деяких провідних кол в доброзичли-вість сусідів. Але такі докази нам більше шкодять, ніж по-магають. Об'єктивний факт залишається фактом: ми не мали реальної сили.

Наявні докази цієї гіркої правди знаходимо в гульні німців і москалів — білих і червоних — на території суве-ренної України. Але наймар-кантніший доказ — Крути, що їх святкуємо в тому ж місяці — січні. З пізнішого підраху-ку знавіч виявилось, що в т. часи ми могли поставити на ноги 2-мільйонову армію. З іс-торії тих часів знаємо про

чя країни після недалеких вже виборів. Поразка соціалі-стів у виборів в поодиноких країнах британської спільноти народів, зокрема в Нью Зеландії і Австралії, заставляє їх зус-илити. Франція з дня на день очікує чергової урядової кризи та намагається знайти розв'яз-ку для невідданого ребусу: як можна збільшити видатки на відбудову і рівночасно змен-шити податки, бо такої акро-батички вимагає від уряду пар-ламент і загальна опінія. На цьому французькі клопоти ще далеко не кінчаються.

Між самими західними алі-антами є цілий ряд проблем, зв'язаних з організацією спіль-ної оборони, включно зі спра-вою ремілітаризації Німеччини.

Це тільки загальний огляд важливіших актуальних подій і справ, але й це вже виста-чає, щоб — як казав поет — го-лову схопити в руки.

— Що це? — спитав Се-лецький, побачивши коло цифри 39 знак запиту. Інженер ухлав пробірку дбайливо в коробку і щойно тоді відповів:

— Мусу признатися, що тут зазнав я покищо частинної поразки. Фактично — високо-вартіну сполуку я знайшов. Проте, знайшов її зовсім ви-падково, і ось тепер усі мої намагання від трьох тижнів і-дуть у тому напрямі, щоб знайти формулу складу тієї рідини. Найкраща сполука, для якої маю вже формули, це 18 відсоткова бензина, тож і можете уявити собі мое зди-вування, коли я припадково о-тримав 39%! Тут сталося я-кесь чудо природи, що може трапитися раз на мільйоні припадків. Трапився тут, час-тині у лабораторіях, випадок заневищення катализатора, або який ми, хеміки, звикли казати, — затроєння катализатора ін-шими елементами. Але якими саме, в якій кількості і в яких умовах температури й тиску — цього досі сам не знаю!

Певне знаю тільки те, що за-

низку військових з'їздів. Але та сама історія подає факт: під Крути пішли боронити столицю 40-мільйонної укра-їнської держави... 300 непра-вних учнів і студентів.

Чи можна уявити більш іро-нічну диспропорцію між обо-ма актами 22 січня і реальною силою, необхідною на покрит-тя таких заяв супроти друзів і ворогів?...

Брак реальної сили, в рі-шальні моменти нашої найно-вішої історії, був причиною, що акти незалежності й со-борності ми могли проголо-шувати тільки під небажаний акомпанієм ворожої кано-нади, чи під загрозою ліквіда-ції збоку «визвольників». Так було 1919 р. у Києві, 1939 р. в Хусті й 1941 р. у Львові.

Чи не доволі нам гірких до-свідів, щоб зрозуміти, що пе-редумовою нового й остато-чного акту незалежності й со-борності України мусить ста-ти реальна українська сила?

Характерна річ: свято Крут у нас святкується в тому ж піднесеному настрої, що й акти 22 січня. Святкові доповіді в ту днину сповнені гордості, що ми дали своїх 300 спартан і створили українські Термо-пили.

Тимчасом свято Крут повинно мати для нас дві сторінки: од-на з них вимагає найглибшого поклону героям з-під Крут — друга повинна нам бути днем сорому й каяття.

Меморію крутянських героїв нагадує: «Творіть українську силу, могутню, наймогутнішу — бо самими Термопіями держави не збудувати!»

До речі: Термопіли ми в своїй історії — давніші і но-віші — мали більше, ніж будьякий інший народ. Але Термопіли мають свою вимо-ву тільки там, де не може всто-ятися сила цілого народу.

Відірвані від цілості, жерт-ви одиниць можуть — у своїх і чужих — зродити переконан-ня, що даний народ стати тіль-ки на Термопілі.

Що є та реальна сила, якої нам так дуже треба?

Ясна річ, у час всенародного зриву тією силою являється власна армія і власний годя-щий провід.

Але ж ця сила сама з себе не родиться. Не родить її і притаманна нам віра в те, що ми «надзвичайно здібні, над-звичайно відважні й надзви-чайно численні».

Хочемо, чи не хочемо цього — цю силу може породити тільки вперта муравина пра-

ця й жертви буднів цілого ук-раїнського народу. Сюди нале-жать освіта й самоосвіта кож-ного (-ї) з нас, зрозуміння, що свою «священну» ціль зможемо здобути тільки об'єднанням у-сіх українських сил; зрозумін-ня, що, заки сперечатися за устрій майбутньої української держави, наперед ту державу треба здобути; зрозуміння, що краще жертвувати свій труд, гріш і ризикнути життям, щоб жити на рідній землі вільним господарем — ніж на тій же рідній землі платити тисячу разів важчу дань ворогові й гинути від його знущань і роз-стрілів; пропалювання перед світом правди про Україну й її змагання до волі; творення но-вих духових цінностей і техніч-них здобутків; організування занедбані (коли не погорджу-ваної) в нас фінансової сили і т. д., і т. д.

Коли мова про українців в Україні суціль — за них може-мо бути спокійні. Вони вико-нують все, що до них нале-жить і більше. Запорукою ска-заного є вже сам факт життя під найжахливішим з окупан-тів — що й казати про зброй-ну боротьбу за волю в таких умовах і з таким ворогом...

Але, чи в прирівнанні з пра-цею й жертвами краю — вико-нуємо належно свої завдання і ми — емігранти? Коли почитати газетні зві-домлення про відгук нашої громади на різні акції — стає просто моторошно. А органі-зування фінансової сили на та-кі печучі потреби, як допомо-га Воюючій Батьківщині, пра-ця Українського Конгресового Комітету, ЗУАДК-у, научні, ви-давничі й харитативні цілі, як-раз є нашим і передовсім на-шим завданням.

Чи часом наша байдужність на цьому відрізку не зупини-лася на мертвому пункті бай-дужності 1918-19 рр., що висла-дала на безнадійну загибіль 300 крутянців?...

Виладок хотів, що саме між святами 22 січня й Крут Укра-їнський Конгресовий Комітет проголосив відозву до украї-нської спільноти в Америці в справі Національного Фонду.

Цей фонд, яким мали б по-кривати найважливіші народні потреби нашої збірноти в цій країні — від найдрібнішої ха-ритативної акції й до визволь-ної включно! — мав би вино-сити 250,000 доларів, тобто стільки, скільки коштує один більший солідний дім... І це є сумнів, чи навіть і ця сума буде повнотою на час впла-чена...

З традиції так повелося, що сичневі святкування мають за-ціль «підержати в нас духа».

Цю мінімальну вимогу най-вища пора здати в архів. В час, коли йдеться про бути — чи не бути українській на-ції, імперативом сичневих свят-кування може й мусить бути: будувати на всіх ділянках жи-ття реальну українську силу.

Бо, коли ми втратимо другу таку нагоду, як 1917-21 рр., третя може вже ніколи не прийти! О. Н.

троїла той мій катализатор од-на або, скоріше, кілька з тих речовин, які були тоді в мене в лабораторії. Всі мої нама-гання йдуть у тому напрямі, щоб відтворити назад той за-трачений катализатор, що по-казався такої нечуваної сили і що неймовірно стрибком тримав 39%! Тут сталося я-кесь чудо природи, що може трапитися раз на мільйоні припадків. Трапився тут, час-тині у лабораторіях, випадок заневищення катализатора, або який ми, хеміки, звикли казати, — затроєння катализатора ін-шими елементами. Але якими саме, в якій кількості і в яких умовах температури й тиску — цього досі сам не знаю! Певне знаю тільки те, що за-

(Дальше буде).

Іван Кедриг

НА ОВОЧЕВИХ ФАРМАХ

(Репортаж)

Екзекутива ЗУАДК-у рішила перевести знову провірку умови праці українських робітників на фермах та при цій нагоді прослідити в випадках конкретних скарг. Така певна подорож від ферми до ферми відбулася недавно на терені південної Пенсильванії. Інспекцію переводив екзекутивний директор ЗУАДК-у др. В. ГАЛАН, у товаристві чільного американського громадянина приятеля українців, п. Дж. В. БІШОПА, який віддав до розпорядження своє авто і себе у ролі провідника; як також організатора українців в окрузі, душі тамошнього українського життя, п. І. ШУПАКІВСЬКОГО. Ввесь перший день їздили вони самі, під вечір і на весь наступний день прилучився до них ред. І. КЕДРИН. Подасмо помічення з тієї подорожі та кілька образків.

1. Куди, з ким і навіщо?

Чи українські мешканці Нью-Йорського Давн Тавну або Філадельфійської муриної ділянки Порт можуть мати уявлення про красу американської природи? Чи, захищаючись у несамолюбих, брудних кам'яних провалах, де мільйони людських сотворили напередодні дихають разом із мільйонами тон бетону й заліза, — вони прочувують, що розміром зовсім недалеко від них, годину поїздом з Філадельфії до Нью-Йорку, потім несповна година одним розгойданим електричним возом до Ленкестера, або подвійно стільки „босом“, зате наполовину дешевше, — вони опиняються в околиці, де безмежні поля студнево переходять в гори, аж швидко подорожній бачить себе наче на українській Скільщині чи Надвірнянщині? І замість задушливої сіро-теплого Філадельфійської мряки окутає людину чистий морозний гірський легіт. І замість бойківсько-гуцульської нужди — скрізь багатство й вершини цивілізаційних владштувань, що близько нагадують австрійський Форальберг або чудову Швайцарію.

Округа Адамс Кавити охоплює міста Нью-Йорк, Ленкестер, Геррісбург, Нью-Аксфорд і Геттисбург, — це останнє славне в історії Америки битвою у 1863 р., в якій 4-літня громадянська війна вирішилась завдяки блискучій перемозі військ свободоловної і поступової північної Унії над військами південної Конфедерації; тому й це містечко засіяне пам'ятниками та музеями. Коли думаєте, що це неначе один галицький повіт, то грубо помиляєтесь: Пенсильванія — один із найбільших американських штатів, приблизно як ціла передвоєнна Польща і її природа, характер та

що цілий день дикотить йому в хаті телефон у справах українців з цілої округи і що з своєї хати він зробив інформаційну станицю, бюро порад, уряд праці й навіть перехідний готель для українців, з усіми приємностями всіх цих занять? І я зрозумів тоді, що значить добросердечність і готовність до послуг в американця, коли той набере довіря до людини і справи. І який небезпечний може бути такий привітний і ввічливий американець, коли хтось перейде йому дорогу. Саме в той день з'явився у Геттисбургу один громадянин з Нью-Йорку, який приїхав туди „організувати“ людей, яких хто інший спровадив, влаштував і ними досі займався. Га, треба було бачити, як той лагідний американець скочив на нього, як висунулась йому вперед долонька шок і як він перестав бути делікатним! Я зрозумів теж, що може відіяти один українців в ЗДА, коли він дивиться на себе, як на амбасадора української справи й усіх тих, що ще залишилися в середньо-європейських таборах.

— Коли ми, в шість тижнів після мого приїзду сюди — розказав І. Шупаківський — зорганізували в Геттисбурзі перші збори американських фермерів і підприємців, на кортих п. Бішоп, др. Галан із Філадельфії, я і ще декількох, кого ми вже встигли розпропагандувати, виступили за спровадження українських ДП, то це була сенсація на всю округу і сусідні околиці. „Геттисбург Тайм“ помістив велику статтю про українців і світлинку нашого з'їзду та „першою українського ДП“ в мій особі і від того часу Україна, українські ДП та наша поселенська акція з постійною, найприхильнішою трактованою тематикою того часопису. Первісний Комітет, що склався з самих американців (п. Бішоп, п. Браун і п. Флориди), перетворився в серпні минулого року в сучасний український Комітет під моєю головоюванням, а американці (п. І. З. Масселман і Дж. В. Бішоп) вийшли туди, вже тільки як опікуни. Тоді було вже тут коло 80 українців і ми самі почали порядкувати свої справи.

— Що це значить простою мовою? — Це значить, що ми передусім зорганізували три курси англійської мови, 2 в Геттисбурзі, 1 в Нью-Йорку. Розглядаючи негайно кожний випадок скарг, чи від фермерів на робітників, чи робітників на фермерів. У багатьох випадках показалося, що люди були добрі, але не годилися на роботу, куди їх дано, і треба було примусити їх деінде. У 5-ти випадках умови праці на фермі були такі погані і договорилися з фермерами було так: трудно, що ми відібрали від їх наших людей і більше їх туди не посиламо. Розміщення людей не є легке, бо ми маємо дуже обмежені можливості: овочеві ферми, домашня прислуга, підручна робота в одному шпиталі, по кількох готелях і нечисленних малих підприємствах.

— А чи люди тримаються праці? — Назагал так, покинуло її коло 10 відсотків. Коди хто невдоволений, ми його не затримуюмо, — хай іде шукати щось

Іван Руденко з дружиною, робітниця на фермі містера Ф. Гантера біля Нью-Йорку, Па., із д-ром В. Галаном.

— Іван Руденко з дружиною, робітниця на фермі містера Ф. Гантера біля Нью-Йорку, Па., із д-ром В. Галаном.

— А хто кидас працю найбільше? — Самітні, парубки і дівчата. Їм найбільше нудно, тужать за товариством, не мають терпцю довше на одному місці і не мають почуття громадської відповідальності та солідарності. Зате родини тримаються і думають лиш про покращання умови: не так щодо праці і винагороди, як радше щодо якогось осередку культурно-освітнього й товариського життя, якоїсь „Читальні“ і — свого священика. Брак української церкви, для якої може ще замала наша колонія, але й українського священика, який приїздив би бодай раз на місяць до однієї з американських святинь, — це велика пустка, що її всі відчують, не тільки українці, але й побожні американці, які дивуються такому стану. Тепер ми основуюмо тут Відділ УН-Союзу але без співпраці різних українських чинників трудно вдержати колонію, яка при такій співпраці могла б розростися і стати одною з фортець українства в Америці.

— А як живуть люди? — А от зараз самі перекажуть...

(Докінчення буде).

ВІД ВИКОННОГО ОРГАНУ УНРАДИ

З приводу Нового Року і Свята Різдва Христового Виконний Орган Української Національної Ради одержав численні листи з привітаннями і побажаннями від громадських організацій та установ і від окремих осіб, що перебувають на чужині в різних країнах світу. Виконний Орган УНРади щиро дякує за це всім цим патріотам, що у всесвітньому розсіянні живуть і працюють, сповнені відданості своєму Національному Центрові. Одночасно Виконний Орган У. Н. Ради висловлює подяку Українським Церквам, науковим та освітнім установам за їх прихильне і беззастережене ставлення до УНРади, як Найвищого Державного Органу Українського народу в його боротьбі за незалежність. При цьому Виконний Орган посилає свій найсердечніший привіт і глибоку подяку українському народові і зокрема тим нашим братам, що борються на рідній землі в рядах УПА за Волю України проти російського комуністичного насильства.

Виконний Орган УНРади з великою радістю стверджує, що ідея національної консолідації під проводом УНРади здобуває все більше число прихильників і жертвених співробітників серед нашої еміграції на всіх континентах, та що праця УНРади знаходить широкій відгук у цілому світі і в Україні.

Візд деяких членів УНРади та Виконного Органу з Європи за океан не зменшив активності нашої національно-політичного центру: на їх місця приходять інші діячі до складу УНРади та Виконного Органу, а ті, що вийшли, виконують в країнах свого нового перебування дуже корисну працю для нашої національної справи: вони, насамперед, допомагають правильній інформації про УНРаду поміж місцевими українцями, що нахотяться там з давніх часів; відірвані від Рідного Краю; окрім того, своєю щоденною працею і зв'язками з чужинцями на полі науковим, мистецьким, культурно-освітнім і політичним вони виділяють українську проблему взагалі перед світом.

В своїй діяльності Виконний Орган УНРади спирається у значній мірі на організовану допомогу Комітетів Сприяння УНРади та інших громадських установ по різних країнах світа і складає зокрема тут ім свою подяку за їх жертвенну працю. Виконний Орган також дякує тим органам української преси, що давали правдиву й пресоронню оцінку праці У. Н. Ради і цим помагали дальшій консолідації нашого громадянства навкруги свого національного центру.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

Бруклін, Н. Й.: С. Угорчак \$15.
Джерзі Сіті, Н. Дж.: Н. Пігура \$10; члени 270 Відділу У. Н. С. \$37.
Нью-Йорк, Н. Й.: Д-р Р. Осінчук (замість святкових побажань) \$10; Н. Зукер \$150.
Ван Дайк, Міш.: Із Свята книжки Ольги в Гемтремк переслала А. Біловус \$150 (від Філії УНКомітету).
Балтимор, Мд.: Ю. Маньоска \$12.
Нью-Гейвен, Конн.: З коляди переслав п. А. Маланчук \$237 (на УКК \$62, на УПА \$50, на Укр. Імвалідів \$50, на Укр. Студентів \$25, на ЗУАДК \$50).
Маямі, Фла.: Збірка на академії Соборності Українських Земель: \$59. (Зложили: Максимович і Григорчуки по \$5; Подубинський і Стеки по \$2; Т. Максимович, Т. Наконечний, Копетчак, Філіппак, І. Флориди, П. Галушка, А. Івашко, С. Першин, Л. Годівський, П. Литвин, О. Ляхович, К. Коренка, Лузар, Чорнобай, Данилович, о. Данилович, Т. Микітка, Осачук, Сичак, Крояс, Мемрик, М. Гернат, Стефаняк, Сербай, Цимбалюк, Кульчицький, Сурмачук, Сурма, І. Деревляний, Фодорєць, Подубинський по \$1, а решта дрібними).

ПОШЛЯЙТЕ „СВОБОДУ“

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

Українські Американські Ветерани Пост Ко. 7

— влаштувуйте —

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР З ФІЛАДЕЛФІЇ

під мистецьким проводом ВОЛОД. БЛАВАЦЬКОГО

у веселій комедії на 3 дії

„МУЖЧИНА З МИНУЛИМ“

В НЕДІЛЮ, 5. ЛЮТОГО 1950

В САЛІ FASHION INSTITUTE, 225 W. 24th ST., N. Y. CITY

(bet. 7th & 8th Avenues)

Початок у год. 7:00 ввечір. — Вступ з податком \$1.20, \$1.50, \$1.80

Дохід з представлення призначений на допоміжний фонд Українсько-Американських Ветеранів.

Тікети можна дістати: Ukr. Amer. Vets. Club Rooms, 59 St. Mark's Pl.; Nasz Bazaar, 151 Ave. "A"; Bratnick, 48 1/2 E. 7th St.; Art Mode, 183 — 2nd Avenue, New York City.

УВАГА! — ТРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ

— відгратесь —

дуже гарне представлення

АМАТОРАМІ З МІЛВІЛІ, Н. ДЖ.

„ТРОХ ДО ВИБОРУ“

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5. ЛЮТОГО 1950

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ

при 824 ADELIN STREET, TRENTON, N. J.

Початок у годині 7. ввечір. Вступ 50 центів.

ПРОСИМО ВСІХ ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТІ.

УВАГА! — НЬЮ ЙОРК, Н. Й.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЧКИ УКРАЇНИ

— влаштувуйте —

веселу комедію в 2-ох діях

„ВУЙНО З АМЕРИКИ“

І ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 5. ЛЮТОГО 1950

В Церковній Салі св. Володимира 334 E. 14th St. NYC

Музика Семена і його оркестра.

Вступ 65 ц. з податком. Початок танців 8. ввечір.

УВАГА! НЬЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ В НЬЮАРКУ, НЬЮ ДЖЕРЗІ

— відбудеться —

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ ДНЯ 5-го ЛЮТОГО

(SUN. FEB. 5, 1950)

В САЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ, 506-508 — 18th AVE., NEWARK, N. J.

Початок у годині 3-тій пополудні. Вступ вільний.

Теми: У.П.А. і Укр. Визвольні Змагання виголосить п. МІКОЛА ЛЕБЕДЬ, Укр. Червоно-Хрестівська служба виголосить д-р ПРОСЛАВ ВОСВІДКА.

Шановні Громадяни і Громадянки міста Ньюарку і околиці! Просимо ласкаво о численне прибуття на „Величаве Віче“ де довідається про сучасність Укр. Визвольних Змагань. На Вічу будуть висвітлені всі можливі питання та нові відомості з боротьби У.П.А. на укр. землях, про які то сучасні відносини не усі знають.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

КОНЦЕРТИ

УКРАЇНСЬКОГО ОПЕРОВОГО АНСАМБЛЮ

під музичним керівництвом БОГДАНА ПЮРКА

AUBURN, N. Y.

ПЯТНИЦЯ, 10. ЛЮТНЯ 1950

Год. 7:30 ввечір, УКРА. НАРОД. ДІМ, Corner Perrine & Washington.

SYRACUSE, N. Y.

СУБОТА, 11. ЛЮТНЯ 1950

Год. 8:00 ввечір, УКР. НАРОД. ДІМ, 1317 W. Fayette St.

ROCHESTER, N. Y.

НЕДІЛЯ, 12. ЛЮТНЯ 1950

Год. 3:30 попол., УКРАЇН.-АМЕРИКАНСЬКИЙ КЛУБ, 292 Hudson Ave.

В КОНЦЕРТАХ ВИСТУПАЮТЬ:

ЛІДІЯ КОЛІСНИЧЕНКО-ГОРН, драма-тичний сопран.

НАТАЛІЯ НОСЕНКО, ліричний сопран.

Фортепіанний супровід: БОГДАН ПЮРКА.

Українці! Ідіть масово на концерти Українського Оперового Ансамблю, почути наших славних оперових артистів-солов'їв. Почуйте нові українські народні і концертні пісні, колядки, арії з українських опер і світових опер. Артисти виступлять у сольових партіях, дуетах і як цілий ансамбль у оперних сценічних викиках. Ціла програма знаменита, захоплююча!

ІГОР ЗАЙФЕРТ, тенор.

МИХАЙЛО МІНСЬКИЙ, баритон.

МИХАЙЛО ОЛЬХОВИЙ, бас.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШКАГО, ІЛЛ.

Ювілей Наукового Товариства імені Шевченка.

В 75-ті роковини діяльності Наукового Товариства імені Т. Шевченка відбулася в Шикаго Академія. Як це вже проголошено в пресі, окремий святковий комітет — в складі п. Іван Дужанський, д-р Микола Бараболяк і проф. д-р І. Витанович — зайнявся підготовкою Ювілейної Академії. Патрістичне громадянство нашого міста як звичайно заповнило в неділю дня 15 січня залу Шопенської школи, щоб заміаніфестувати своє зрозуміння для трагічного положення найстаршої української наукової інституції.

Привітавши присутніх, в своєму довшому рефераті про історію Наукового Товариства ім. Шевченка, проф. І. Витанович, зумів передати шикагівській громаді чітку картину початків діяльності Товариства, й наизначити джерельні дані про працю його по сьогоднішній день. Промовець нагадав небуденно важкі умови для української наукової праці в царській Росії. Працюючи на науковому ґрунті в Україні, цілі й їхні намісники в Україні. Це було одною з причин народження вогнища української науки в Галичині. Вороги відчували, що українська наука несе відвічну українську правду в народні маси, що вона буде перед українцями їхню історію в правдивому навісвітлі, докazuje окремішність походження українського народу й заперечує чужинські твердження про залежність українського державного й культурного буття від інших народів. Коротко, українська наука поставила перед собою мету сказати своєму народові, та всьому світові „Хто ми, чий сини, ким за що заступити“. Наукове товариство імені Шевченка сповнило свої завдання перед українським народом. Докладом цього була вперта боротьба всіх окупантів України, спрямована на знищення товариства. Наукове Товариство здало іспит життя, й вийшло ціло з найбільш несприятливих обставин. Після інвазії росіян в Західну Україну, москалі по варварськи обійшлися з бібліотекою Товариства та з іншим науковим обладнанням. Царських „культуртрегерів“ заступили польські, яким теж не по душі була діяльність Товариства, та які докладали всіх можливих зусиль, щоб працю товариства припинити. Польське шовіністичне не завдалося підкласти бомбу під приміщення Товариства, що на щастя не принесла шкоди науковим збіркам. Утоптанню царями й поляками стежкою пішли теж червоні москалі, що в 1939 році окупували Західну Україну. Почалася „чистка“ наукових збірок, прибирання кількома поколіннями українських науковців. Чимало працівників Товариства пішло в „Сибір неісходиму“. Ніщо не

сміло нагадувати українському народові про відродженість його історії й культури, про окреме джерело походження української нації, та про окремі шляхи національно-державного розвитку. Тепер Москва доконує свої затії, винищуючи фізично наукових працівників, та розпорошуючи й ліквідує придбане Науковим Товариством майно. Червоні москалі створили у Львові філію Академії Наук, чим піддано українську науку під московську контроль й командування.

Вільна українська наука може розвиватися тільки поза межами союзу окупації. Члени Наукового Товариства імені Шевченка відновили діяльність Товариства на чужині, та з успіхом продовжують славні традиції праці своїх попередників. Промовець зупинився коротко над науковою й видавничою працею Товариства, та загадав численні привітання українських науковців, що по цей бік московської касарняної греблі сміло несуть далі прапор незалежної української науки, хоч діється це в більш як важких обставинах.

Промовець, в якого особі присутні могли вітати дійсно члена Наукового Товариства імені Шевченка, закінчив свою промову висловом віри, що український науковий світ, зокрема Наукове Товариство імені Шевченка, буде йти й далі в перших лавах боротьби за чистоту української науки, що є рівнозначне з веденням чинного протимосковського змагу. В боротьбі за державність, українська наука так як досі, буде стояти нипохитно в обличчі ворожої навали. Кров від крові й кість від кості свого народу, українські науковці вийшли на вигнання, щоб заміаніфестувати перед світом волю українського народу до самостійного життя. Та щоб Наукове Товариство

знайдену деклямацію.

Тоді в час духового напруження серед присутніх виступив секретар Ліги Американців Українського Роду п. Івацук, який відчитав привіт Ліги Науковому Товариству. Представник Ліги, що виступав від імені 54 українських організацій міста Шикаго, передав проф. Витановичеві, теж скитаєць, чек на 25 доларів на поширення праці Наукового Товариства. Зворушений щирими й теплими словами привіт та дарунком, проф. Витанович швидко записав грошову, в особі її представника, про те, що українські науковці не похилили прапора української вільної науки.

Троє солістів, п. Марія Шостак, п. М. Борняк та п. Ю. Позняк виконали пісню „Україно, Україно“. Відомі нам з радіо-програм солісти вдало вийшли в свої ролі, та головне, що вперше на сцені принесли нам різноманітність.

Пані Е. Романовська-Плешкевич виконала три пісні: „Місячню князю“, „розлітайтеся світлом“ та „Якби мені мамо намисто“. Цей другий з черги виступ нашої оперної співачки, як видно з репертуару, приніс знову новини — сольові пісні, не співані ще в Шикаго. Орудуюча без труднощів голосом, природним та повним, співачка наша передала всю глибину співаного присутнім.

Милою несподіванкою в другій частині програми був виступ молодого віртуоза — піаністки панни Ірини Чухак. Твір Шопена, що його виконувала талановита піаністка з притаманною ніжністю; заворушив присутніх. Усі переконалися, якою звуковою насолодою є твори Шопена в майстерному виконанні. Віримо, що панна Ірина Чухак буде славою й гордістю українського народу, та гідно репрезентуватиме нашу музичну культуру перед чужинським світом. Громадяни Шикаго з напруженням вичікує першого власного концерту молодого піаністки.

Д-р Іван Рудавський відспівав три пісні. Свого улюбленця прийняв шикагівський українці різними оплесками. „Минули літа молодії...“, перша пісня з репертуару д-ра Рудавського викликала бурю оплесків. Наш оперний співак в придачу, змушений оплесками присутніх, виконав пісню „Дівчино-каліно“, що її разом з ним, хто в душі а хто мугикаючи, співали всі присутні.

Пані Марія Гарасовська-Дачиншин продекларувала „Пролог“ до Франкового твору „Мойсей“. Піднесене „Народі мій, замучений, розбитий...“ зворушило присутніх й напоїло вірою. Слово за словом, твердо й виразно падало на душі присутнім, щоб там нагадати кожному про його обов'язки супроти народу з якого вийшов.

Д-р Микола Бараболяк подякував виконавцям програми за їх труд, а присутнім на залі за численну участь.

Тимчасом вишикувався знову хор „Сурма“, щоб проспівати три колядки. Доведеться

тільки підтвердити сказане вже вгорі про хор, та побажати йому досягти першості серед українських хорів в Америці, до чого він має всі можливості. Керманич хору з хористами творять одну спільну цілість, а голосовий матеріал хору беззаказний.

На цьому закінчилося це небуденне свято шикагівських українців. Дохід з Академії призначений на Наукове Товариство імені Шевченка. В піднесеному настрої розходилися учасники Академії, щоб бачення й почуте вводити в життя.

В. Ш.

ПІТСБУРГ, ПА.

Концерт Оперного Ансамблю.

21 січня 1950 р., позістане на довго в нашій пам'яті, коли-то загостив до нас з концертом Український Оперний Ансамбль під керівництвом Богдана Пюрка. Концерт відбувся в найкращій концертній аудиторії „Карнегі Мюзік Голл“. Була це правдива маніфестація української й світової пісні й музики.

В концерті виступали: Лідія Колісниченко-Горн, драматичний сопран, Наталія Носенко, ліричний сопран, Ігор Зайферт, тенор, Михайло Ольховий, бас і Михайло Мінський, баритон. На сцені Ансамблю під батуту Пюрка ставили опери, свої й світові.

Це не є рецензія про вище зазначений концерт, бо такі рецензії вже були. Це тільки згадка про оці наших артистів, яких Бог наділив чарами голосу. Жалко тільки, що американській українці не встигли приготувати догідного поля для таких талантів і їм приходиться тяжко пробиватися.

Концерт дорогих гостей артистів співаків став на високому рівні музичного смаку, а виконавці були знаменито настроєні голосово. Відданий своїй музичній зовнішності, своїм серцем і душею Богдан Пюрко, старанно а місцями пристрасно підтримував своїм аккомпаніментом своїх співаків. Слід згадати, що з закінченням Різдвяного сезону в програму входили коляди й шедеври, з яких годиться піднести „Не плач Рахиле“ Барвінського. Аудиторія сердечно й з правдивим ентузіазмом вітала шановних артистів, виявляючи так подяку за концертний виступ.

Годиться дати признання Організації Української Молоді Західної Пенсильванії, яка помагає у пропагуванні й про-

ПОДЯКА

Почувався до милого обов'язку зложити цією дорогою Високоповажаному пану Теодорові Сорелі й його Шановній Родині, щиро-сердечну подяку, що поміг уможливити нам переселення до З. Д. А.

Желасмо Впов „Панству Сорокам багато кріпкого здоров'я, щоб далі могли успішно працювати для добра Українського Народу.

Рівночасно складасмо сердечну подяку Впов. Пану М. Броніцкому за перевезення наших речей.

Инж. Михайло Мінчак з дружиною і Микола Бориславський 126 Hays St., Chester, Pa.

даж вступних білетів, як рівнож по концерті влаштувала гостинне прийняття для артистів в ідальній салі „Уай Даблю Сі Ей“. Також перед концертом п-во Володимир і Марія Малеви приймали артистів у своїм гостиннім домі. Місцева американська преса присвятила концертів багато місця, подаючи фотографії солісток і прихильні рецензії перед і по концерті.

Присутний.

ГОЛАНДСЬКИЙ МІНІСТЕР ВИБРАННИЙ ДОРАДНИКОМ ПЛАНУ МАРШАЛА В ЕВРОПІ.

Париж, 1. лютого. — Д-р Дірк У. Стіккер, міністер закордонних справ Голандії, був вибраний вчора „політичним дорадником „Европейської Ради Плану Маршала, на місце Поля-Генрі Спаака, проти якого Британія видвинула свої застереження. Спаака підтримували американські представники в цій Раді.

VETERANS RALLY TOMORROW, FEBRUARY 4, IN NEWARK.

The Ukrainian American Veterans Pre-Convention Rally will be held tomorrow, Saturday afternoon, beginning 2 o'clock, in the Ukrainian Sitch Hall, 508 18th Avenue, Newark, N. J.

One of the top-ranking officers of the N.Y.-N.J. Military District, Colonel Snyder, will address the Rally.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАРІНА ОРГАНІЗАЦІЇ

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ

Коли ви не можете жити з болями в суглобах, запаленням суглобів, запаленням м'язів, запаленням нервових заплітків, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт.

Рігс живають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТКИ Ж. Коли не будете вдоволені паліативною — часовою — допомогою, поверніть нам решту й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішть лише негайно Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ В НЬО ЙОРКУ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, ДНІ 5. ЛЮТОГО 1950, ПОПОЛ, в 2. ГОД. на 50 1st 7. вулиця, сая Укр. Прот. Церкві.

До участі запрошують всіх новоприбулих

Управа Відділу „Самопоміч“.

ХТО ІДЕ НА ВАКАЦІЇ

„ДО ФЛОРИДИ“ НЕХАЙ ЗАІДЕ ДО УКРАЇНЦІВ

TIVOLI ARMS

Модерний Готел-Апартмент.

4400 N. E. 2nd AVENUE, MIAMI, FLORIDA

МАРІЯ КРАМАР, зав.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 4. лютого, в годині 7:30 ввечір, в St. Boniface Hall, 435 Main St. Просимо всіх на збори, бо будуть важні справи і вибір делегата на конвенцію УНС. — І. Бурний, секр.

НЬОАРК, Н. ДЖ. — Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в середу, 8. лютого, в годині 8:30 ввечір, при 180 Вільм Ст. Просимо всіх членів конче прийти на ці збори, бо буде вибір делегата на конвенцію УНС і інші важні справи до поладження. — За уряд: І. Вакуш.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую Івана Паврозник і його двох синів Данила і Кузіна з села Воскресині, пов. Рогатин. Мають перебувати в Йонгстайні Огайо, або на своїй фермі в тій околиці. Хто про них знає, або вони самі, голоситись до Peter Drop, 106 Barbary Fers, Rochester 5, N. Y.

Пошукую Сестри дочку Ольгу Дембіцьку зі села Ярчів, повіт Зборів яка перебуває на скартальщині в Німеччині або Австрії. Хто чує вислати її ашурене на приїзд до USA. Хто знає її адресу, або вона сама, хай голоситись до:

PAUL ZIATKOWSKY, 857 Forest Avenue, Bronx 56, N. Y. U. S. A.

Володимир Дума пошукує Ніколу Кисель і Марію Кисель. Вони виїхали до Америки зі села Житин 1922 року. Пісати до:

Володимир Дума, Kuhnberg bei Bad Kreuznach, French Zone, Germany

Пошукую тітки Агафії Климук, зам. Сенюк з села Плавів, пов. Любачів, Галичина, котра виїхала до З. Д. 1907 р. і перебувала в околиці Нью Йорку. Хто про неї знає або вона сама — голоситись до: STEFAN & OLENA (Beng) BUNKA, Route 1, Eden Prairie, Minn

УВАГА, СТАРІ ІМІГРАНТИ! Хто знає: МАРТИНЕНКА ЛЕОНТІЯ, сина Мартиненка Сергія, який 1920 року приїхав до USA. Уроджений на Полтавщині, Ковбальського округу, село Мартинівка. Розшукує сина Демченка Федора, с. Хутора Демченки того самого округу. Хто знає про його перебування, або він сам, прошу відкликнутись на мою адресу: ANDREW DEMENKO, c/o E. Bollinger, R. D. 6, Westminster, Md.

Пошукую: JURIJ SHELAK, який перебував на англ. зоні Німеччини і виїхав до Америки. Моя адреса: MYKOLA JASHKO, 149, West Main Str., Amsterdam, N. Y.

Пошукую братів ІВАНІА і МИХАЙЛА СИМОНІ. Я розлучився з ними в Дрездені, Німеччина, в році 1945. Хто знає про них, або вони самі, прошу писати на адресу: WOLODYMYR SIMONI, 19 Pryor Street, Rochester 5, N. Y., U.S.A.

Теру КСЕНІЮ ГРИНЮК, родом зі села Мелни, замешкалої в Нью Йорку, пошукує АННА СТАСІШІН, дочка Ільма і Марії Кузмишин зі села Виспа, пов. Рогатин. Хто знає про неї, або вона сама, прошу писати: ANNA MUC, East Selkirk, Man., Canada.

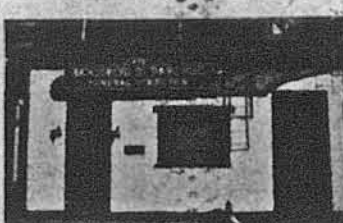
ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Дрібні Оголошення

MIAMI, FLORIDA

МАСМО КІМНАТИ ДО ВІНАНМУ.

Місячно або тижнево. Пишіть або їдьте просто до: Mr. & Mrs. M. SZPAK, 257 N. E. 17th TERRACE, MIAMI 32, FLORIDA. Phone 82-2692.

В. Володимир Пархучь

український погребник

заряджує похоронки по низьких цінах від \$150

Модерні Капелани БЕЗПЛАТНО

Кличте в день і в ніч!

WOODROW W. PARHUC

Funeral Director

Licensed New York & Connecticut

439 E. 5th St., New York City

Tel. ORegon 3-2057

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребальні послуги

ціни так низькі, як — \$150

ОВСЛУГА НАКРАПЦА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ПРЕНА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронними

в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬО

Йорку і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 168 St.)

BRONX, N. Y.

Tel. MElrose 5-5577

ВАЖНЕ ДЛЯ СКРИПАКІВ

МУЗИЧНІ ТВОРИ

ВАСИЛЯ БЕЗКОРОВАЙНОГО

на скрипку з фортепіаном:

Укр. Рандодія\$3.00
Нокторни I\$2.00
Нокторни III\$2.00
Укр. Дума VI\$2.00
Ой місяцю\$2.00
Віють вітри\$2.00
Спомини з гір\$2.00
Козачок IV\$2.00
Козаченьку куди йдеш\$2.00

Замовляти можна на адресу:

NILA STECKIW

67 Lynn St.,

Lackawanna 18, N. Y.

Ноти вислаємо тільки по надісланню грошей за твір музичний.

ШИОКАРТИ

ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скатальщини та інших країв.

ПРОДАЄМО доми та всякого роду бізнес.

У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A, NEW YORK 3, N. Y.

WHEN TARZAN HEARD ZEE'S PLAN TO INOCULATE THE APES IMMEDIATELY, HE KNEW HE HAD TO ACT AT ONCE.

Коли Тарзан почув плян, щоб зашпелити малпи негайно, він зрозумів, що йому треба діяти якнайшвидше.

AS SOON AS HE HEARD ZEE LEAVE THE HOUSE, HE RUSHED TO THE WINDOW.

Як він тільки почув, що Зі відходить з дому, він кинувся до вікна.

WITH THE STRENGTH OF DESPERATION, HE TORE OUT ONE OF THE LOG BARS.

З розпачливою силою він вирвав одну колоду з вікна.

AT THE SOUND OF THE RENDING WOOD, GOR CAME RUNNING.

Коли Гор почув треск дерева, Гор швидко прибіг.